

عنوان: تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی باور بهداشتی در تغییر باورها و رفتارهای بهداشتی رابطن سلامت

شهر رفسنجان در خصوص ایدز

اساتید راهنما:

دکتر محمد اسدپور

دکتر محسن رضائیان

پژوهش و نگارش:

مسعود زینلی

زمستان ۱۳۹۵

چکیده

مقدمه: ایدز یک مشکل بهداشتی در اکثر نقاط جهان در قرن اخیر می‌باشد؛ یک عامل مهم تأثیرگذار در گسترش HIV/AIDS در کشورهای در حال توسعه، دانش ضعیف در مورد نحوه انتقال و اقدام پیشگیرانه است و بهترین راه برای کنترل این بیماری پیش‌گیری است. آموزش پیش‌گیری از ایدز امری حیاتی است. لذا این مطالعه با هدف بررسی تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی باور بهداشتی در تغییر باورها و رفتار بهداشتی رابطن سلامت شهر رفسنجان در خصوص ایدز انجام گردید.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر یک پژوهش کار آزمایی آموزشی با دو گروه مداخله و یک گروه شاهد است. جمعیت مورد مطالعه، ۲۱۹ نفر از رابطن سلامت مراکز بهداشتی درمانی شهر رفسنجان با سهم هر گروه ۷۳ نفر بوده است. اطلاعات از طریق تکمیل پرسشنامه خود ایفای محقق ساخته (حاوی ۸۲ سؤال) در سه مرحله، قبل از مداخله آموزشی و بلافاصله بعد از آموزش و سپس سه ماه بعد از آن، جمع‌آوری گردید. روایی پرسش‌نامه با روش اعتبار محتوای (کمی و کیفی) توسط صاحب‌نظران و متخصصین مرتبط و پایایی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ سنجیده شد. داده‌ها با استفاده از آزمون مقایسات چندگانه توکی (Tukey's multiple)، آزمون آنالیز واریانس یک‌طرفه (ANOVA one-way)، آزمون مجذور کای (χ^2 test)، آنالیز واریانس دوطرفه با اندازه‌گیری‌های مکرر (two-way repeated measures ANOVA)، آزمون دقیق فیشر ($Fisher's$ exact test) و توسط نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که در گروه مداخله اصلی (آموزش با مدل) در زمان‌های بلافاصله بعد از آموزش و سه ماه بعد از آن، میانگین نمرات تمام سازه‌های مدل به‌طور معنی‌داری بیش از سایر گروه‌های مورد مطالعه می‌باشد و همچنین میانگین نمرات گروه شاهد در بین گروه‌ها کمترین بود. آنالیز واریانس دوطرفه با اندازه‌گیری‌های مکرر (two-way repeated measures ANOVA) نشان داد که در تمام سازه‌های الگوی باور بهداشتی اثر گروه (group effect) معنی‌دار می‌باشد ($p < 0/1$)، همچنین آنالیز فوق نشان داد که اثر زمان (time effect) نیز از نظر آماری معنی‌دار می‌باشد ($p < 0/5$). از سوی دیگر اثر متقابل (interaction effect) گروه و زمان از نظر آماری معنی‌دار می‌باشد ($p < 0/5$).

نتیجه‌گیری: برنامه آموزش بهداشت طراحی شده بر اساس الگوی باور بهداشتی در ایجاد رفتارهای پیش‌گیری کننده از ایدز مؤثرتر از برنامه‌های آموزشی رایج (بدون استفاده از الگو) بوده است. از آنجایی که الگوی باور بهداشتی در زمینه پیش‌گیری از ایدز را در این مطالعه کارآمدتر از آموزش بدون الگو یافتیم پیشنهاد می‌گردد که آموزش‌دهندگان به مبانی آموزشی بر اساس الگوهای ارتقای سلامت توجه نمایند تا زمینه یادگیری بهتری برای فراگیران مهیا گردد.

واژه‌های کلیدی: ایدز، الگوی باور بهداشتی، رفتار بهداشتی، آموزش بهداشت، رابطین سلامت

نحوه استناددهی به پایان نامه:

زینلی مسعود. عنوان: تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی باور بهداشتی در تغییر باورها و رفتارهای بهداشتی رابطین سلامت شهر رفسنجان در خصوص ایدز، [پایان نامه کارشناسی ارشد]. دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، ایران،